

На основу члана 37. став 2. Закона о туризму - Пречишћени текст ("Службени гласник Републике Српске", број 112/07), чл. 69. и 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", број 118/08), министар трговине и туризма, уз сагласност министра пољопривреде, шумарства и водопривреде и министра просторног уређења, грађевинарства и екологије, доноси

ПРАВИЛНИК

О НАЧИНУ И УСЛОВИМА ЗА ПРУЖАЊЕ УСЛУГА РАФТИНГА КАО ТУРИСТИЧКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 1.

Овим правилником прописују се технички услови за организовање рафтинга као туристичке дјелатности на ријекама у Републици Српској, минимални услови у погледу опреме организатора рафтинга и поближе се дефинишу обавезе организатора рафтинга и корисника услуга рафтинга.

Члан 2.

Појмови који се користе у овом правилнику имају следеће значење:

- а) IRF је Међународна рафтинг федерација,
- б) IRF лиценца је дозвола за управљање рафтинг чамцем ради обављања рафтинга (комерцијалног и рекреационог), коју издаје надлежни Рафтинг савез у Босни и Херцеговини у складу са правилима IRF-а,
- в) вођа рафтинга је физичко лице које посједује IRF лиценцу и које има потребна знања и вјештине да организује путовања са више рафтинг чамаца,

г) скипер је физичко лице које посједује IRF лиценцу за управљање једним рафтинг чамцем,

д) осигурање је полиса осигурања која је укључена у цијену рафтинга, ради осигурања корисника рафтинга од посљедица несрећног случаја,

ђ) прва помоћ представља комплет опреме потребне за пружање прве помоћи унесрећеном у складу са посебним прописима,

е) класа ријеке представља класификацију ријека, класа од 1 до 6, у зависности од техничке тежине савлађивања ријеке и опасности ријеке и

ж) корисник рафтинга је физичко лице, туриста у складу са прописима из области туризма којем се пружају услуге рафтинга.

Члан 3.

Под појмом рафтинга као туристичке дјелатности, подразумијева се пружање услуга у спусту рафтинг чамцима на ријекама, корисницима рафтинга на комерцијалном основу од субјеката регистрованих за пружање осталих туристичких услуга према прописима из области туризма (у даљем тексту: организатори рафтинга).

Члан 4.

Ријеке на којима се пружају услуге рафтинга могу се подијелити у следеће степене тежине:

- а) класа 1 - ријека са неколико жилијебова и малим таласима без опструкција, широки, отворени канал,
- б) класа 2 - ријека са малим бујицама са жустрим таласима и широким каналима, пролаз је слободан, са неправилним струјама и неправилним таласима, опструкције у струји су очигледне и лако се избјегавају,

в) класа 3 - ријека са бујицама са великим неправилним таласима који су често способни да потопе рафтинг чамац, опструкције у струји могу преврнути чамац и постоји могућност да се пливач бори са таласима,

г) класа 4 - ријека са дугачким, тешким бујицама са суженим пролазима који често захтијевају прецизан и комплексан маневар у турбулентној води,

д) класа 5 - ријека са изузетно тешким, непрекидним и силовитим бујицама, са веома згуснутим маршрутама, услови спасавања су тешки и постоји значајна опасност за живот и

ђ) класа 6 - ријека је веома дубока и широка, навигација је могућа само на посебним нивоима воде, постоји велики ризик и могућност од наступања повреде или смрти, намијењена је само за експерте рафтинга.

Члан 5.

(1) За обављање дјелатности из члана 3. овог правилника употребљавају се рафтинг чамци.

(2) Рафтинг чамац је пловни објекат израђен од синтетичких материјала од отпорне вишеслојне гуме са више одвојених комора, намијењен за пловидбу на ријекама, а који као погонско средство користи водену струју и весла.

(3) Рафтинг чамац мора бити израђен од материјала отпорног на временске услове и услове обављања рафтинг спуста, као и у димензијама прописаним правилима IRF-а о конструкцији рафтинг чамаца у складу са посебним стандардима.

(4) Рафтинг чамац мора бити израђен на начин да његове плутајуће коморе садрже најмање четири преграде које морају бити што је више могуће једнаке запремине и једнако распоређене са обје стране рафтинг чамца, односно направљене тако да издувавање било које од преграда не проузрокује нестанак ваздуха из било које друге коморе.

(5) Рафтинг чамац мора да буде опремљен вентилима са поклопцем на свакој комори.

Члан 6.

(1) Прије обављања дјелатности из члана 3. овог правилника потребно је рафтинг чамац јасно означити пословним именом, односно фирмом организатора рафтинга, са бројем рафтинг чамца.

(2) Ознаке из става 1. овог члана постављају се са вањске стране рафтинг чамца тако да су уочљиве са обје стране чамца, а означавају се великим словима или арапским бројевима у димензијама већим од 50 mm и у боји која је контрастна позадини, те су трајно причвршћене на рафтинг чамац.

Члан 7.

(1) Поред услова из чл. 5. и 6. овог правилника рафтинг чамац треба да садржи и сљедећу опрему:

- а) један канап дужине од најмање 10 m,
- б) канап који опасује рафтинг чамац или сигурносне ремене који могу бити коришћени као ручке,
- в) пумпу за надувавање,
- г) преграду која јасно раздваја предњи и задњи дио рафтинг чамца,
- д) уже за спасавање,
- ђ) прибор за оправку,
- е) опрему за хитне случајеве која се мора носити у водоотпорним кутијама причвршћеним за чамац и
- ж) водоотпорну кутију/врећу за ношење личних ствари корисника рафтинга, као што су камера, мобилни, лијекови, сат и слично.

(2) Опрема из става 1. овог члана чува се и одржава у складу са препорукама произвођача.

(3) Опрему из става 1. овог члана мора прије и након сваког рафтинга прегледати скипер или вођа рафтинга.

Члан 8.

(1) Организатор рафтинга обавезан је да једном годишње, прије почетка активности из члана 3. овог правилника испита техничке карактеристике рафтинг чамца путем сљедећих тестова:

а) цијели рафтинг чамац треба да буде надуван до 112.0% од притиска који препоручује произвођач на период од најмање 30 минута,

б) притисак у свакој од комора чамца треба да буде надуван до радног притиска и на период од најмање 30 минута и

в) свака појединачна комора ће бити тестирана са сусједним коморама које ће бити издуване да би се осигурало структурално јединство сваке коморе.

(2) Капацитет носивости рафтинг чамца одређује се формулом $C = (0.375 \cdot V \cdot 1000) - W$.

(3) Ознаке формуле из става 2. овог члана односе се на сљедеће појмове:

а) C - максималан капацитет тежине изражен у килограмима,

б) V - укупна запремина сваке ваздушне коморе у чамцу изражене у кубним метрима, изузев додатно причвршћених стабилизаторских пловака и

в) W - тежина чамца, његовог оквира и свих других структура и додатака изражена у килограмима.

Члан 9.

Укупан капацитет рафтинг чамца одређује се у зависности од његових димензија и дозвољеног броја корисника рафтинга у рафтинг чамцима, и то:

а) у рафтинг чамцу дужине до 3,50 m, највише шест корисника рафтинга и скипер,

б) у рафтинг чамцу дужине до око 4,20 m, највише осам корисника рафтинга и скипер и

в) у рафтинг чамцу дужине до око 4,50 m, највише десет корисника рафтинга и скипер.

Члан 10.

(1) Вођа рафтинга је физичко лице које посједује IRF лиценцу за вођу рафтинга и које организује спуст, односно координира активности корисника рафтинга према утврђеним планским актима.

(2) Ради обављања активности из става 1. овог члана вођа рафтинга:

а) израђује план рафтинга,

б) израђује план поступања у случају опасности, несреће или у другим непредвиђеним случајевима и врши процјену ризика,

в) води рачуна о томе да се корисници рафтинга придржавају плана рафтинга,

г) води рачуна о примјени прописа из области заштите животне средине, а нарочито прописа који регулишу уклањање и одлагање свих врста отпада,

д) провјерава ниво ријеке (водостај) и временску прогнозу прије спуста,

ђ) провјерава прибор за прву помоћ и опрему прије спуста,

е) обезбјеђује техничку исправност и правилност коришћења опреме корисника рафтинга,

ж) контролише темпо свих корисника рафтинга,

з) пребројава кориснике рафтинга прије и након окончања рафтинга,

и) води рачуна о физичком и психичком стању корисника рафтинга,

ј) предузима превентивне мјере ради отклањања опасности од нарушавања здравља учесника због прекомјерне изложености ултравиолетном зрачењу, а што укључује ношење одговарајуће одјеће, коришћење заштитне опреме и друге активности у складу са прописима из области заштите здравља,

к) одређује вањски контакт за обавјештавање и обавјештава вањске контакте (или контакт лице) о сигурном завршетку спуста и

л) обезбјеђује документовање и извјештавање о свим несрећним случајевима.

Члан 11.

(1) План рафтинга садржи информацију о опреми за рафтинг, временским приликама, мјесту обављања рафтинга, дужини стазе за рафтинг, класи ријеке, као и о другим околностима које могу да буду од утицаја на одвијање рафтинга.

(2) Вођа рафтинга упознаје кориснике рафтинга са планом рафтинга из става 1. овог члана.

Члан 12.

(1) План поступања у случају опасности, несреће или у другим непредвиђеним случајевима представља скуп активности које су неопходне да би се отклониле посљедице предвидивих несрећа и опасности које су препознате у процјени ризика рафтинга и било којих других непредвиђених ситуација које се могу десити током организације рафтинга, као и начине поступања корисника рафтинга у случају опасности, несреће или у другим непредвиђеним случајевима.

(2) Процјена и управљање ризиком представља посебну анализу која доприноси бољем увиду у могуће ризике рафтинга и њихове посљедице, као и начине њиховог отклањања.

Члан 13.

(1) Скипер је физичко лице које посједује IRF лиценцу и које управља само једним рафтинг чамцем.

(2) За вријеме обављања рафтинга скипер обавезно посједује следећу опрему:

- а) звиждаљку,
- б) мобилни телефон или друго средство комуникације,
- в) траку за случај превртања чамца,
- г) сигурносно уже одговарајуће дужине за спасавање,
- д) одговарајући нож или друго средство за резање и
- ђ) одговарајући прибор за прву помоћ.

(3) Вођа рафтинга, осим опреме из става 1. овог члана, мора да посједује и:

- а) мапу,
- б) основну спасилачку опрему (конопац) и
- в) омчу и три металне копче за повезивање конопца.

(4) Вођа рафтинга и скипер морају бити препознатљиво одјевени и јасно означени у односу на кориснике рафтинга, те морају носити кацигу и одијело другачије боје и изгледа од корисника рафтинга.

(5) Електронска и друга опрема која се може оштетити у води мора се носити у водоотпорним кутијама.

(6) Опрема из ст 2. и 3. овог члана мора да задовољава све сигурносне услове прописане правилима IRF-а.

Члан 14.

(1) Скипер или вођа рафтинга може одгодити или прекинути почети рафтинг уколико из оправданих разлога сматра да би услед повећања нивоа ријеке или стања опреме за рафтинг или због других изненадних вањских утицаја (поплава, пожар, загађење воде и слично), обављање рафтинга било ризично за кориснике рафтинга.

(2) У случају појаве околности из става 1. овог члана вођа рафтинга сачињава детаљан извјештај о разлозима одгађања или прекида рафтинга у року од два дана од одгађања или прекида рафтинга.

Члан 15.

(1) Прије урона рафтинг чамца скипер посредством такозваног "сигурносног извјештаја" обавјештава кориснике услуга рафтинга о:

а) основним информацијама у вези са ријеком, укључујући локацију спуста, ријечну хидраулику, изглед обале, те о мјесту завршетка рафтинга,

б) основним активностима у вези са очувањем животне средине и уклањањем отпада,

в) појашњењу природе активности и ризика који су дио спуста, класе ријеке, појединачног и групног понашања и одговорности, као и техничке захтјеве комуникације,

г) особинама појаса за спасавање и правилном намјештању појаса,

д) карактеристикама кациге и правилном намјештању кациге корисника рафтинга,

ђ) начину уласка и изласка из рафтинг чамца,

е) правилном кретању унутар рафтинг чамца и правилном положају стопала,

ж) одржавању правилног сједећег положаја у рафтинг чамцу,

з) демонстрацији ручки у рафтинг чамцу,

и) начину правилног држања и употребе весла,

ј) начину правилних замаха веслом,

к) командама за: "напријед", "назад", "лијево", "десно" и "заустави",

л) вјежбама преласка из рафтинг чамца у ријеку,

љ) начину помагања пливачу,

м) објашњењу агресивних и одбрамбених пливачких позиција,

н) објашњењу опасности у кориту ријеке и

њ) начину поступања у ситуацијама пробијања или превртања рафтинг чамца.

(2) У случају из става 1. овог члана скипер је обавезан и да утврди да ли су корисници рафтинга разумјели сигурносни извјештај (прихватање ризика), увјери се да корисници нису под утицајем алкохола или других опојних средстава и провјери стање одјеће и обуће корисника рафтинга.

Члан 16.

(1) Дневник путовања представља документ који сачињава скипер прије и након обављеног рафтинга.

(2) Дневник путовања садржи:

- а) податке о скиперу - вођи рафтинга,
- б) податке о организатору рафтинга,
- в) податке о корисницима рафтинга,
- г) комуникациони план,
- д) план евакуације и
- ђ) коментар.

(3) По завршетку сваког спуста одговорно лице организатора рафтинга из члана 2. овог правилника потписује и потврђује Дневник путовања.

(4) Изглед, облик и садржај Дневника путовања приказан је у Прилогу 1. овог правилника, који чини његов саставни дио.

Члан 17.

(1) Корисник рафтинга је физичко лице (туриста) које користи услуге рафтинга у складу са овим правилником.

(2) Корисник рафтинга приликом обављања активности из члана 3. овог правилника посједује:

а) обавезну опрему, и то:

- 1) појас за спасавање,
- 2) кацигу и
- 3) кратко весло;

б) факултативну опрему, и то:

- 1) рафтинг одијело од неопрена и
- 2) чизме од неопрена.

(3) Опрема из става 2. овог члана мора бити пажљиво опрана након сваког спуста, а одијело од неопрена мора бити дезинфиковано и осушено након сваке употребе.

(4) Корисник рафтинга, прије него што почне да користи услуге из члана 3. овог правилника, обавезан је да прочита и потпише изјаву о ризицима и преузимању одговорности.

(5) Изјава о разумијевању, прихватању ризика и преузимању одговорности представља писану изјаву корисника рафтинга да преузима одговорност за евентуалну насталу штету која му буде причињена приликом обављања рафтинга, те да неће потраживати накнаду штете од организатора рафтинга, осим накнада које су покривене обавезним осигурањем од дјелатности рафтинга у складу са законом.

(6) Малољетни корисник рафтинга мора имати овјерено одобрење које је потписао родитељ, односно законски заступник.

(7) Изглед, облик и садржај изјаве из става 4. овог члана приказан је у Прилогу 2. овог правилника и чини његов саставни дио.

Члан 18.

(1) Забрана учествовања на рафтингу односи се на корисника рафтинга за кога се утврди да је под утицајем алкохола или других опојних средстава, као и за корисника рафтинга који није у стању да прати инструкције дате од вође рафтинга или скипера.

(2) Вођа рафтинга или скипер имају овлашћење да забране спуст корисницима рафтинга уколико утврде да су испуњени услови из става 1. овог члана.

Члан 19.

(1) Организатор рафтинга обавезан је да у мјесту пружања услуга из члана 3. овог правилника обезбиједи обиљежено и уређено мјесто за спуштање рафтинг чамаца у ријеку, са пратећим садржајима, у складу са овим правилником и посебним прописима.

(2) Мјесто из става 1. овог члана мора испуњавати сљедеће опште минималне услове:

а) изграђен и уређен приступни дио воденој површини (фиксни или плутајући),

б) исправност и функционалност уређаја и опреме, са потребним просторима за складиштење и чување рафтинг чамаца и опреме,

в) прикључак на јавну електричну мрежу, а уколико не постоји могућност прикључка, потребно је на други одговарајући начин осигурати стално снабдијевање довољном количином електричне енергије,

г) прикључак на јавну канализациону мрежу, а у случају да не постоји могућност прикључка на јавну канализациону мрежу, одвод отпадних течних материја мора бити ријешен у складу са санитарним прописима и прописима о заштити животне средине,

д) обезбијеђена довољна количина хигијенски исправне воде,

ђ) обезбијеђене адекватне просторије за пружање угоститељских услуга за смјештај, исхрану и пиће у складу са прописима из области угоститељства, уколико се такве услуге пружају,

е) обезбијеђени уређаји и опрема за заштиту животне средине,

ж) обезбијеђени противпожарни уређаји,

з) обезбијеђен телефонски прикључак, осим на мјестима гдје такве могућности не постоје и

и) обезбијеђен паркинг простор најмање величине 30 % у односу на укупни капацитет свих рафтинг чамаца организатора рафтинга, у складу са чланом 9. овог правилника.

Члан 20.

(1) У зонама пристајања рафтинг чамаца, као и за вријеме камповања, корисници рафтинга обавезни су да воде

рачуна о мјестима за паљење ватре, те у свим ситуацијама користе само решо и слиједе препоруке вође рафтинга.

(2) На мјестима гдје је дозвољено паљење ватре неопходно је:

а) палити ватру само на намјенски одређеним мјестима или у рупама 30 cm дубине и највише 1 m ширине,

б) очистити подручје најмање пречника 3 m око мјеста паљења ватре,

в) обезбиједити надзор над интензитетом ватре и

г) ватру угасити водом или земљом прије напуштања мјеста, а уз обавезно затрпавање рупа.

(3) За вријеме обављања рафтинга или у току пристајања рафтинг чамаца уз обалу морају се користити означени прилази обали, излази и мјеста за одмор, осим у случају нужде или опасности.

Члан 21.

(1) Све локације за камповање које се налазе у зони спуста требало би да буду најмање 20 m удаљене од ријечног тока ради обезбјеђења еколошких захтјева водотока (подземни или надземни).

(2) Корисници рафтинга су обавезни да поступају са свим врстама отпада у складу са прописима који регулишу област управљања отпадом.

Члан 22.

(1) Превоз корисника рафтинга до мјеста урона рафтинг чамаца у ријеку обавља се превозним средством организатора рафтинга.

(2) Организатор рафтинга може уговорити са другим привредним субјектом регистрованим за дјелатност превоза у саобраћају обављање услуге превоза из става 1. овог члана.

Члан 23.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број:14-01-2964/10
12. јануара 2011. године
Бања Лука

Министар,
Мр Предраг Глухаковић, с.р.

Прилог 1.

ДНЕВНИК ПУТОВАЊА

1. ПОДАЦИ О СКИПЕРУ

Име и презиме:

ЈМБГ:

Код лиценце:

Адреса:

Контакт инфо:

Телефон (мобилни):

E-mail:

Слика:

2. ПОДАЦИ О ОРГАНИЗАТОРУ РАФТИНГА

3. ПЛАН ПУТА

Мјесто:

Ријека:

Ниво ријеке:

Тежина:

Временски услови:

Улаз/излаз у ријеку:

Дужина (km): _____
 Вријеме (h): _____
 Тип чамца: _____
 Врста опреме: _____
 Број учесника: _____
 Комуникациони план: _____
 План за случај опасности: _____
 Карта: _____
 Информације о корисницима услуга рафтинга:
4. УЧЕСНИЦИ - КОРИСНИЦИ РАФТИНГА
 Име и презиме: _____
 ЈМБГ: _____
 Адреса: _____
 Контакт: _____
 Контакт у случају несреће: _____
 Осигурање: _____
 Да ли сте под утицајем алкохола, дроге, других опојних средстава: ДА НЕ
 Користићу факултативну рафтинг опрему: ДА НЕ
 Да ли сте пливач или непливач: ДА НЕ
 Изјава о здравственом стању: _____
5. КОМУНИКАЦИОНИ ПЛАН
 Име вође рафтинга: _____ Телефон: ____/____ - ____
 Име корисника рафтинга у сваком рафтинг чамцу: _____
 Лице 1. _____
 Лице 2. _____
 Лице 3. _____
 Лице 4. _____
 Лице 5. _____
 Лице 6. _____
 Лице 7. _____
 Лице 8. _____
 Лице 9. _____
 Лице 10. _____
 Број полиције: ____/____ - ____
 Број хитне помоћи: ____/____ - ____
6. ИЗВЈЕШТАЈ У СЛУЧАЈУ НЕСРЕЋЕ:
 Коментар: _____

ПЛАН ЕВАКУАЦИЈЕ

1. Потенцијална мјеста за евакуацију: _____

2. Начин евакуације до мјеста: _____

3. Одговорно лице организатора рафтинга које је задужено да позове хитну службу или полицију у случају несреће или недоласка корисника рафтинга по окончању рафтинга у предвиђено вријеме: _____

Прилог 2.

ИЗЈАВА О РИЗИЦИМА И ПРЕУЗИМАЊУ ОДГОВОРНОСТИ

(Име и презиме корисника рафтинга)

потврђујем да сам свјестан/на да рафтинг садржи ризике који могу да проузрокују озбиљне повреде или смрт.

Разумијем да рафтинг укључује одређене ризике од повређивања, опасне по живот, здравље и тјелесни интегритет. Такође, разумијем да се одласци на рафтинг могу спроводити на мјесту које је удаљено од мјеста на којем се може брзо и адекватно пружити медицинска помоћ.

Разумијем и сагласан/на сам да нити мој вођа рафтинга, скипер, нити организатор рафтинга, нити било ко од њихових запослених лица (у даљем тексту: искључене стране) не могу бити одговорни за било коју повреду, за смрт или неку другу, мени лично, мојој породици, родбини или наследицима нанесену штету, које могу настати мојим учествовањем у овом рафтингу или због немарности било које стране, обухватајући и искључене стране, пасивно или активно.

Буде ли ми допуштено учествовање на овом рафтингу, добровољно прихватам све са тим повезане ризике, без обзира на то да ли су они предвидиви или непредвидиви, а који могу произаћи мојим приступањем рафтингу.

Истовремено изјављујем да ни ја, али ни моја породица, наследици или пуномоћници неће захтијевати покретање поступака против вође рафтинга, скипера или организатора рафтинга. Такође ми је познато да је рафтинг физички напорна активност, да ћу се у току ове активности напрезати, те изричито изјављујем да прихватам ризике и повреде од срчаног удара који може наступити услед оптерећења, хипертермије и слично, те да горенаведена лица и организаторе рафтинга не сматрам одговорним.

Даље, изјављујем да сам пунољетан/на и правно овлашћен/на за потписивање Изјаве о искључивању од одговорности, односно да посједујем писано одобрење родитеља или законских заступника.

ОВОМ ИЗЈАВОМ ИСКЉУЧУЈЕМ СВОГ

(Име и презиме вође рафтинга, скипера или других лица)

ВОЂУ РАФТИНГА, СКИПЕРА, ОРГАНИЗАТОРА РАФТИНГА И СВА ГОРЕПОМЕНУТА ЛИЦА ОД БИЛО КАКВЕ ОДГОВОРНОСТИ У СЛУЧАЈУ БИЛО КОЈЕ ВРСТЕ ШТЕТЕ ИЛИ МОЈЕ СМРТИ, А КОЈЕ ЗА МЕНЕ, МОЈЕ ПУНОМОЋНИКЕ И МОЈЕ ПРАВНЕ НАСЉЕДНИКЕ МОГУ НАСТУПИТИ МОЈИМ УЧЕСТВОВАЊЕМ У РАФТИНГУ. ИСЦРПНО САМ СЕ ИНФОРМИСАО/ЛА И ПРОЧИТАО/ЛА ОВУ ИЗЈАВУ О ИСКЉУЧИВАЊУ О ОДГОВОРНОСТИ, А ПРИЈЕ НЕГО ШТО САМ У СВОЈЕ ИМЕ И У ИМЕ СВОЈИХ НАСЉЕДНИКА ПОТПИСАО/ЛА ИЗЈАВУ.

Мјесто: _____, датум (дан / мјесец / година) _____

Потпис корисника рафтинга: _____

Потпис родитеља или законског заступника
(ако је корисник рафтинга малолетан)